

A A N T E K E N E N

De Minister van Economische Zaken en Klimaat
Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onderwerp : Advies gewijzigd winningsplan 2018 voor zoutwinning door Nedmag

Gieten, 26 november 2019

No. : 238617
Bijlagen : -

Behandeld door : A. Thieme
Doorkiesnummer : (0592) 26 78 20

Uw brief van : 3 oktober 2019
Uw kenmerk : DKGE-WO/19235755

Geachte heer Wiebes,

In reactie op uw verzoek van 3 oktober doen wij u hierbij ons advies toekomen in verband met het gewijzigde winningsplan 2018 voor zoutwinning door Nedmag.

Wij hebben kennis genomen van het winningsplan met bijlagen alsmede de adviezen van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), de Technische Commissie Bodembeweging (Tcbb) en het Waterschap Hunze en Aa's. Daarnaast is afstemming gezocht met de gemeenten Veendam, Midden-Groningen, Tynaarlo en de provincies Groningen en Drenthe.

Inleiding

Wij zijn ons bewust van de geschiedenis en betekenis van de zoutwinning in de regio sinds 1972. Ooit ontdekt en exploiteerbaar gemaakt dankzij de winning van gas in Groningen. Zoutwinning werd als welkome 'bijvangst' van de gaswinning beschouwd. Nedmag bv. en de aanverwante bedrijvigheid leveren al decennia een bijdrage aan de regionale economie en werkgelegenheid in Veendam en omgeving.

De zoutwinning veroorzaakt net zo als de gaswinning, negatieve effecten. Daar waar het bij de gaswinning vooral gaat om veiligheid en schade veroorzaakt door aardbevingen, gaat het bij de zoutwinning om effecten van gestage maar forse bodemdaling.

De zorgen over de effecten van zoutwinning zijn in het kielzog van de gaswinning de afgelopen jaren toegenomen. Dit bleek in 2016 toen de Nedmag plannen openbaarde voor de ontwikkeling van een nieuwe winlocatie tussen Kiel Windweer en Zuidlaarderveen. Daarvoor was geen draagvlak. Met het incident van april 2018, waarbij het zoutdak van een van de cavernes scheurde en pekelen diesel vrijkwamen in de diepe ondergrond zijn de zorgen verder toegenomen. Dit vormt de concrete aanleiding voor het opstellen van een nieuw winningsplan dat nu voorligt. In het nieuwe plan van Nedmag wordt onder meer een uitbreiding met vier nieuwe putten voorgesteld.

Advies

Gelet op de onzekerheden kunnen wij u op dit moment niet adviseren om in te stemmen met het voorliggende winningsplan. Het advies van SodM duidt op risico's, onzekerheden en onvoorspelbaarheid van de effecten van zoutwinning. Het advies van het Waterschap is duidelijk over de grote impact van de bodemdaling op het waterbeheer.

Wij adviseren u onder verwijzing naar de adviezen van SodM en het Waterschap Hunze en Aa's nader onderzoek te (laten) doen naar de gevolgen voor mens en milieu en de veiligheid van onze inwoners te waarborgen.

Nader onderzoek zou tenminste moeten bestaan uit:

1. De effecten van gestapelde mijnbouw: in hetzelfde gebied vindt ook gaswinning plaats
2. Toekomstvisie inclusief de afbouw van de zoutwinning op termijn ('levenscyclus' SodM)
3. Onderzoek naar de effecten op het milieu in relatie met maatschappelijke opgaven en ambities op het terrein van wonen, water, natuur en landschap, recreatie, toerisme en cultuurhistorie.

Vooruitlopend op uw besluit omtrent het winningsplan de volgende maatregelen te nemen:

1. Inrichten van een fonds en garantstelling door de rijksoverheid om de gevolgen van de zoutwinning in het gebied op te vangen, nu en in de toekomst. Zoals SodM schrijft in haar advies op pagina 12 onder het kopje Indirecte effecten op de natuur: (...) wordt de uiteindelijke bodemdaling pas over tientallen jaren bereikt. Monitoring en gepaste inzet van maatregelen, in zorgvuldige afstemming met het waterschap en andere betrokkenen is noodzakelijk. (...)
2. Zoals eerder door u toegezegd aan de Tweede Kamer op 8 juli 2019 (kamerstuk 32849 nr. 188) bent u bezig met het uitwerken van een landelijk schadeprotocol voor zoutwinning. Dit protocol wordt ondergebracht bij het Landelijk Loket Mijnbouwschade. SodM heeft in haar advies, evenals de Tcbb¹, bij u gepleit voor een aanpak waarbij het wettelijk bewijsvermoeden wordt toegepast. Wij steunen dit advies. Deze verantwoordelijkheid moet niet bij onze inwoners liggen. Daarnaast adviseren wij om de schadeafhandeling voor alle mijnbouwactiviteiten op de zelfde wijze uit te laten voeren. In de gemeente Tynaarlo is er sprake van gestapelde mijnbouw (gaswinning en zoutwinning). Hierdoor is het voor inwoners onduidelijk bij wie eventuele schade gemeld moet worden. Door het inrichten van één loket voor het melden en afhandelen van schades door mijnbouw wordt deze onduidelijkheid weggenomen.

Tot slot willen we u verzoeken in verband met de belangen op het terrein van de drinkwatervoorziening de waterbedrijven mee te nemen in de vervolgpprocedure. Het betreft de m.e.r.-procedure in het kader van de Algemene Strategische voorraden (ASV) als opgave uit de Structuurvisie ondergrond (STRONG).

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de gemeenteraad van Aa en Hunze.

Met vriendelijke groet,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

mevrouw mr. M. Tent
secretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester

¹ Tcbb. (2019). Advies Landelijke Aanpak Afhandeling Mijnbouwschade en Schadeprotocol Gaswinning uit Kleine Velden op Land.